

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRF
Hónapontaiban átvérve:
1 évre 18 hft.
6 hónapra 10 hft.
3 hónapra 6 hft.
Egyes más árak 11111.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivételül
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vétele
adására vagy megőrzésére csak
váltókönyvvel.
Előfizetők és hirdetések a fentebb
hivataltatban intézendők.

XIII. évfolyam 229 szám.

Nagyvárad

Szombat, 1917 október 6.

Bosszuálló hadjárat Németország ellen.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Mivel a németek ollandóban nyílt városok ellen intéznek támadást, az angol kormány elhatározta Németország ellen a bosszuálló hadjáratot.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Lloyd George a légi védelemtől fontos nyilatkozatra készül, amely összefüggésben áll a németeknek Anglia ellen intézett legutóbbi légi támadásaival és az angol kormány által e miatt teendő intézkedésekkel.

Különbéke Oroszország hátrányára?

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Az orosz sajtó azon aggodalmaskodik, hogy az ántant hatalmak a katonailag meggyengült Oroszország hátrányára Németországgal különbékéről tárgyalnak. Az angol olasz és francia kormányok e miatt nyilatkozatot adtak ki, amelyben a különbéke hívét kategórikusan megerősítik. A francia követ kijelentette, hogy egy magas állású német diplomata megpróbálta e kérdésben a közeledést, de kísérletét elutasították.

Elsülyesztett angol cirkáló.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Az angol admirális hivatalosan jelenti, hogy a Drake nevű 14000 tonnás páncélos cirkálót kedden hajnalban Írország északi partjainak közelében megtorpedózták. A cirkálónak még sikerült egy közel kikötőt elérnie, ott azonban elsülyedt. Egy tiszt és tizennyolc közemher meghalt, a többi személyzetet megmentették.

Németország egyelőre nem beszél többet a békéről.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Michaelis kancellár a birodalmi gyűlésen holnap elmondandó beszédében csak belpolitikai kérdésekkel fog foglalkozni. Politikai körökben általános a meggyőződés, hogy Németországnak többet nem szabad a békéről beszélnie mindaddig, amíg az ántant nem köli hadicéljait.

Franciáország helyett a francia szellem győz.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: Poincaré Lorieteben beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Franciáország meg fog elégedni a francia kulturának és a francia szellemnek győzelmével, ha összes háborus céljai nem volnának elérhetők.

Ugron és Mezőssy miniszterek távozása.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) A Nap arról értesül, hogy Ugron Gábor belügy és Mezőssy Béla földmivelésügyi miniszterek legutóbb nem önként voltak kihallgatáson, hanem a két minisztert a király rendelte magához, hogy tőlük személyes természetű ügyekben felvilágosítást kérjen. Mezőssynek az ujfehértói gazdasági egyesület ügyében ellene intézett hírlapi támadásokról kellett felvilágosítást adnia, Ugron Gábor kihallgatását pedig a hivatali életen kívül tanúsított viselkedése tette szükségessé, melyről a lapokban már szintén többször volt szó. A Nap híradása szerint Ugron Gábor távozása az audiencia után befejezett ténynyé vált, Mezőssy azonban marad mindaddig, míg a Világ ellen indított perében a bíróság dönteni fog. Politikai körökben Ugron utódjául Návay Lajost és Toth Jánost emlegetik.

Belgium megszállása óvja Németországot a légi támadásoktól.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A nyílt városok ellen új repülő-támadások egész sora nyilvánvalóvá teszi Németországra nézve, hogy szükséges az ellenséges repülő bázisát minél hátrább nyomni. Ha az ellenséges repülő bázisa Belgium volna, akkor Németország szíve ki lenne téve a repülő-támadásoknak. Jellemző a Daily News vezércikke, melyben azt írja, hogy Londonnak tisztában kell lennie azzal, hogy jelenleg a légitámadások ellen biztos eszköz nincs: az eredményes védelem feltétele, hogy a belga tengerpart az angoloké legyen. Ugyanez alapon Németország önvédelmének elvitázhatalan feltétele, hogy Belgium a jövőben se politikai, se gazdasági függésbe ne kerülhessen az ententtel szemben.

Behívják az alkalmatlanokat.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Tudósító illetékes helyen nyert felhatalmazás alapján a következőket jelenti:

A különböző segédszolgálatosok között sok olyan egyén van, akik arcvonalbeli vagy hadtáp csapatoknál teljesítendő szolgálata tekintetbe jöhetnének. Hogy ezek felválthatók legyenek, a jövőben a véderőtörvény 7. szakasza alapján olyan népfelkelésre kötelezettek fogják fegyvernélkül teljesítendő szolgálata behívni, akik a fegyverrel teljesítendő népfelkelői szolgálata alkalmatlanoknak találtaik. A behívások az 1891—1868. évfolyamokból fogják történni, a közérdek és jogos magánérdek teljes figyelembevételével. Elsősorban az önként jelentkezők, másodsorban azok hivatnak be, akiknek a jelenlegi viszonyok mellett nincsen rendes foglalkozásuk, harmadsorban a jelenlegi foglalkozásukban nélkülözhetők jönnek számításba. A behívottaknak annyiban könnyítik meg helyzetüket, hogy lehetőleg jelenlegi tartózkodásuk helyén hagyatnak és a kaszárnyában való lakás kötelezettsége alól felmentik.

A pápa folytatja békeakcióját.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A lapok jelentik Rómából, hogy azon a tanácskozáson, mely a múlt héten volt a Vatikánban s amely a pápa elnöklése alatt a központi hatalmak békeajegyzéke által előidézett helyzettel foglalkozott, számos bíboros vett részt. Biztosra veszik, hogy a pápa folytatni fogja a béke érdekében megkezdett akcióját.

Kerenszki a szocialista kormány ellen. Lemondással fenyegetőzik.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A demokráta konferencia tegyapi ülésén megjelent Kerenszki és nagy beszédet mondott. Rimáztatott arra a veszedelemre, melyet a szocialista kormány megalkotása előidézett, csak a koalíció kormány mentheti meg az országot. Kijelentette, ha a konferencia más határozatot hozna, ő csatlakozna, és azonnal beszüntetné a lemondását.

A Wolf-ügynökség esti jelentése.

Berlin, október 5. A Wolf-ügynökség jelenti 5 ón este: Flandriában erős tüzharc az Yser és Lys között. Egyéb lényeges esemény nem volt.

A francia kamara bizalmat szavazott a kormánynak.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A kamara mai ülésén 350 szavazattal 3 ellenében elfogadta a napirendet, mely a kormánynak bizalmat szavazott.

A kormányhatóságok menekülnek Londonból

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Baseltől jelentik: A svájci lapok londoni jelentése szerint a kormányhatósági hivatalok áthelyezése folyamatban van. A külügyminiszterium levéltárát az ország belsejében fogják elhelyezni. Az intézkedés kétségkívül a repülőátadásokkal függ össze.

Luganóból táviratozzák: A Secolo jelenti, hogy London ellen a repülőátadást 100 német repülő intézte.

Harctereinken nincs esemény.

Budapest, október 5. (Hivatalos.) Harctereinken egyikén sem volt nagyobb harci esemény.

A vezérkar főnöke.

Kerenszki rendet teremt.

Budapest, október 5. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Kerenszki erőyes intézkedéseivel főképp a büntető expedíció kirendelésével Tarkesztánba és Tarkenben helyreállította a normális állapotokat.

Angol hadosztályok véres veresége Flandriában.

Berlin, október 5. A nagyfőhadparancsnok jelentése:

Égyütt harcolás.

Ruppelbaj trónörökös vezetésében nagy hadserege és csapatai felelték ritka nehézségekkel megmult el, és megállították a harcot. Kora reggeltől az éj beálltáig tartott a viaskodás, amely a Langemarktől északra fekvő területtel a mena—yparai utól délre fekvő terjedő vidékről (6t kilométer) lementlen indított angol támadásokat folytató újra és újra fellángolt. A tüsténstgi tömegek az égynek és kiszolgálók végsőkéig fokozott teljesítőképességével szakadatlanul lövtek a területet, amely a gyalogság ide-oda hullámzó elkeseredett harcait lefolytatták.

A csata legforróbb pontjait voltak Poelkapelle, néhány magasiat, a Tarcindasletől három kilométernyira nyugatra, a Sonnebeketől keletre és délkeletre fekvő utkarossatésék, a Baseleretől nyugatra elterülő erdőrések és Gabelavolt felü. Az ellenség ugyan átmenetileg előrenyomult ezen a vonalon át, de ellentámadásainak erője folytán nem tudott helyiállni, jölehet egészen késő estig folyton új erőket vetett harcba. Az angolok társeregsége annak folytán csak egy és fél kilométernyi földszár Poelkapelleitől kezdődőleg, a Sonnebeketől keletre fekvő kiszögelléseken át és az innaa Baselaara felé vezető utakon. Ez a felü, valamint Gh'uvait, amelyért forró küzdelem folyt teljesen birtokukban van.

Az angol hadosztályok véres veresége — egyedül a kora reggeli támadásnál leg-alább tízegegyet vetettek harcba — sz egybehangzó jelentések szerint nagyon nagy. Az összes fegyvernemek szabályos együttműködése az angoloknak est a hatalmas támadását is megsemmisítette a cél előtt, amely cél pedig, nem úgy, mint állí aai fogják, közel fekvő, hanem kétsége: kisérőleg megsemmisítő volt.

A Flandriában küzdő német csapatok hősiességét mi sem mulhatja felül.

A német trónörökös hadserege. A Maas keleti partján a franciák a 344-es magaslat északi lejtőjén Samogneux-től keletre este új erőse támadást intéstek, amely három nap alatt immár a tizekettedik volt. Híves, az előretörés előtt pergőtűzűs fokozott tüzelés vezette be a francia hadsereg rohamát, amelyet a harcossait württembergiek csaknem mindenütt visszavertek. Néhány helyen ellentámadások váltak szükségessé. Ezekből sok foglyot szállítottak be.

Keleti harctér.

Nem volt lényeges esemény.

Macedóniai front.

A monastiri medencében és a Csernahajlásban élésebb volt a harci tevékenység mint a legutóbbi napokban.

Ludovics, a főhadparancsnok.

* Kiadó Rimenőczy-utca 11. sz. hában egy nagy irodahelyiség előszobával és mellékkellyiségekkel azonnal. Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Telly utca 2. sz.

Gróf Czernin külügyminiszter üdvözlése.

Dr Grósz Menyhért indítványa.

Pár nappal ezelőtt hangzott el Budapesten, a magyar miniszterelnök által adott vacsorán gróf Czernin Ottokárnak, a monarchia külügyminiszterének beszéde a békeről. A külügyminiszter beszédében hangsúlyozta a béke szükségét, mert a nemzet már nem bírhat több vért. Elértük, amiért harcba szálltunk: a nemzet egységét és ha fáradhat megvédtük. Foglalni nem akarunk, tehát meglehetne valóítani az annexió és kártérítés nélküli békét.

Dr Grósz Menyhért törvényhatósági bizottsági tag gróf Czernin külügyminiszter beszéde alkalmából tegnap indítványt nyújtott be Nagyváradi város törvényhatósági bizottságához, amelyben méltatja a külügyminiszter beszédét a indítványozza, hogy határozza el a törvényhatóság, miszerint gróf Czernin Ottokár külügyminiszter Budapesten elmondott világos beszédét melegen üdvözlé, beszédének a tartalmát teljes eszéből helyesli, magáévá teszi s a béke megkötését annak alapján tartja a magyar nemzet érdekében állónak; továbbá a város törvényhatóságokat kérje fel hasonló állásfoglalásra (s végül kérje fel a miniszterelnököt, hogy a törvényhatóság határozatát hozza a külügyminiszter tudomására.

Az indítvány az állandó választmányban.

Dr Grósz Menyhért indítványát a városi tanács, mint állandó választmány tegnap tartott ülésében mindjárt tárgyalás alá is vette, hogy már a csütörtöki városi közgyűlésbe kerülhesse azt. Az ülésen Ember Géza főispán elnökölt.

Lukács Ödön főjegyző mutatta be az indítványt. Tekintettel arra, hogy az ország eddig minden békére irányuló törekvését visszavetett, tartani lehet attól, hogy ha az indítvány alapján országos mozgalom keletkezne, azt gyengességünk jelének tekintnék azt ellenségeink. Bár teljesen egyetért gróf Czernin felfogásával s dr Grósz indítványát helyesli, elegendőnek tartaná, ha Nagyváradi üdvözlés a külügyminisztert, azéül, hogy a városi törvényhatóságokat hasonló állásfoglalásra szólítaná.

Rimler Károly csatlakozik Lukács feljegyzéshez. Mi üdvözljük a külügyminisztert, de országos mozgalomra ne kezdünk.

Juricskay Barna lelkesedéssel üdvözli gr. Czernint, akinek szavai az egész monarchia lakosságának lelkében élénk visszhangot keltenek. Örömmel kell fogadnunk, hogy a háború negyedik évében bátran, férfisan állt a világ elé egy felelős államférfi s hisznie mondani ami mindnyájunk szívében él. Egész lelkével támogatja dr Grósz indítványát.

Lukács Ödön újból hangoratja, hogy teljesen osztja az előtte szóló érvelést, csak az a kérdés, hogy használunk-e az indítványozott mozgalommal a béke ügyének, mikor azt látjuk, hogy ellenségeink részéről a megértéssel nem találhozunk. Nem minősí-

tük a szándékot a gyengeség jelének. Ily körülmények között vajon segítségot tevének a békének? Javasolja, hogy a város hangosítsa, hogy teljesen méltán osztja az indítvány szellemét, üdvözölje a város Czernin grófot, de tekintünk el az országos akció megindításától.

Juricskay Barna álláspontját védi s hangsúlyozza a világhéke fontosságát és jelentőségét.

Rimler Károly nagyon meggondolandónak tartja a kérdést. Helyesen tartaná, ha információt kérnének a kormánytól, hogy kívánatosnak tartja-e hogy az szándékkal az országot felrészük.

Dr Thury László véleménye szerint nem követünk el hibát, ha csatlakozunk az indítványhoz. Czernin kijelentése nemcsak békülékeny, de elég erélyes is. Ha helyeslem a politikáját, akkor igyekednem kell, hogy azt az országgal is helyesen ismeressem el. A kormánytól nem kér véleményt s nem félek, hogy az indítvány romlana a béke ügyén. Bizonyára jól megrágná azt a diplomata, amit Czernin mondott.

Ember Géza elnöklő főispán indítványozta, hogy ne hozzanak most határozatot, hanem hétéltre halasszák a tanács javaslatának meghozatalát.

A főispán indítványát fogadják el.

Per a felemelt boltbér miatt.

A háztulajdonosok azért, mert a kormányrendelet nem enged meg a lakberek emelését, egyre-másra felemelik a kereskedők boltbérét. Ilyen boltbéremelésből kifolyólag nem mindennapi per indult meg most az aradi törvényszéknél.

A nagyváradi házvásárló konzorcium eladta Aradon a Boros Béni téren levő házat egy aradi kereskedőnek és ez a kereskedő, aki az egyik teherképenártnak is igazgatósági tagja. A házában lakik egy, a háború alatt tekintélyes vagyont szerzett nagykereskedő, akinek az üzlete ugyanott van. Mivel az új háztulajdonos egy találat, hogy a kereskedő a mostani viszonyokhoz méltan eladón tartózkodik a házában, elhatározta, hogy felemeli a boltbérét. A kereskedőnek a nagyváradi konzorciummal kötött szerződése értelmében 1920-ig ugyanazon árúért joga volt az üzletében megmaradni. A szerződést csak 1918-ban lehetett volna felmondani. Az új háztulajdonos azonban nem respektálta a nagyváradi házvásárló konzorciummal kötött szerződést és a kereskedőnek azonnal felmondott. A nagykereskedő másutt igyekezett helyiséget szerzeni azonban sehol nem talált megfelelő lokalitást és ezért hajlandó volt évenként kétszázernyegyszáz koronával több boltbérért fizetni.

Ugyanakkor, amíg nem belement a boltbéremelésbe, elhatározta, hogy per indít a nagyváradi házvásárló konzorcium ellen. A per meg is indították az aradi törvényszéken és a kereskedő eladta a kereskedő,

Logy a nagyváradi konzorciumnak kötelezősége lett volna a ház új tulajdonosát a kereskedő és a konzorcium között fűzött szerződésére figyelmeztetni. Mivel a figyelmeztetést elmulasztotta a konzorcium, neki kárt okozott és a kárt megtérítését kéri.

A nagyváradi konzorcium perbe hívta a ház új tulajdonosát és előadta a kereskedőnek, hogy a ház új háztulajdonosát és a kereskedő között 1920-ig érvényes szerződés, tehát az új háztulajdonosnak respektálni kellett volna ezt a szerződést. A perben néhány nap múlva fog ítéletet mondani az aradi törvényszék.

Goldberger Márton a Hordók Embere

A legeredetibb tolvaj-speciálista.

Tudjuk, hogy a megszokott Schwarta Albert (speciálista az arany és társolópáskákban, a cigányok csak lovát, esetleg díszrót hajtarak el), a másik tisztán róli relikviákra utasít, de az az ember, aki tegnap állott Gyenge Béla tanácselnök előtt, a legeredetibb tolvaj valamennyi között: kizárólag idegen hordókat gurít el vagy elviteli eladja.

A foglalkozása edje nyitját a különböző szerződésnek, amelyből nem tér el semmi körülmények között: pincér az istenadja. Goldberger Mártonnak hívják a 1912-ben vett erőt rajta a hordólopási szenvedély. Akkor 15 napra kelték, de a következő évben már 1 hónapig kapott, legutóbb pedig 2 havi fegyházat kapott ki, de megfellebbezte.

Az mondja a törvényszék előtt a rezesszerű, alkoholista Goldberger Márton, hogy igaz, 6 hónapig kapott 11 hordót Deutsch Istvánól s azt eladta Rohbart Bernátnak. Ugy csak ez, vallja, hogy beug, mert fizik, s fizik, mert pincér, hát teli hordókkal dolgozik. Ilyenkor erőt vesz rajta a szenvedély s ha meglát valahol hordó, rögtön gurítja.

Elnök: Igen, de maga mikor felgúrtotta Deutsch István pincéjétől a 11 hordót, kocsis horatott a elvitette a hordókat Rohbart-hoz.

Vádolt: Ön tudatlan állapotban vagyok olyankor.

Megállapítják, hogy a 11 hordó értéke 3000 korona s Rohbart Bernát literenként 8 fillérről vette (hordónként átlag 56 koronáért). Deutsch István kihalgatása után a bíróság (Fehry Albert és Peres Fereac bírák, jegyző Toth Kálmán dr, ügyész Nasztor József dr) lopás büntetésért 8 havi börtönről ítélte a hordók tolvaját s 3 évi hivatalvesztést rózott rá és kártérítést 1155 korona kárt megítélte. Nasztor József dr ügyész és a vádlott tudomásul vették az ítéletet, Sonnenwirth Lajos dr, a sértett képviselője fellebbezést jelentett be, amelyet a törvényszék visszautasított.

Az ítéletet azán átküzdtek az ügyészséghez.

Goldberger Márton (bucuzóban a törvényszéktől) Nem baj ez, irástalom, haladékokat kérek, mert délután szüretre megyek, ott gurítom még csak a hordókat.

HIREK

*** Október 6-ika.** A nemzet gyásznapja ez, melyen felszög újra minden magyar szív attól a fájdalomtól, mely a nemzetet 68 évvel eselött lesújtotta. Legjobbaink szenvedtek akkor vértanúsáig; azért, mert magyarok voltak a szabadság akarták látni azt a hazát, melyért éltüket áldozták. Éleiben, halálban példát adtak nekünk. Akkor is, amikor a vallás vigaszával megerősödve imádkozó ajkakkal léptek a bitó alá. Haláluk évfordulóján szenteljünk nekik nyugalmáért egy főhászt, a mi nemzeti hőseinket, vértanúinkat! A 13 óra honvéd tábornok lelkiföldvért ma d. e. 9 órakor gyászmise lesz a Szent László plébániatemplomban, melyet dr. Lestyán Endre plébános mond.

*** A Kath. Kör kedden kezdi meg vetítő estélyeit.** A teli évad leglátogatottabb estélyei a Kath. Kör által minden kedden rendezett vetítő estélyek. A Kör vezetősége nagy gondot valogatja össze az előadásokra azért témákat s ebben a tekintetben kiváló előadói gárdát áll rendelkezésre. Azért ezek az előadások mindig nézők, érdekesek, szórakoztatók, de egyben ismereteket terjesztnek. A Kath. Kör irodalmi és művészeti munkásságát tegnap ülést tartott és meghatározta az estélyek programját s kimondta, hogy megkezdí az előadásokat. Jövő kedden, október 9-án délután 5 órakor lesz az első vetítő estély, amikor dr. Karácsonyi János e. püspök tart előadást IV. Károly király koronázásáról, melynek kíséretében bemutatja a koronázásról felvett képeket. A Kath. Kör irodalmi és művészeti bizottsága elhatározta, hogy az ideiglenes foglalkozásokat kibővíti. Zs. Illye az összes vetítő előadásokra 20 koronát, témáiszák 10 koronát ilyen bérletjegyek a Kör háznagyánál kaphatók. A bérletjegyek tulajdonosainak elvételű joguk lesz a Kör által rendezett összes ünnepségekre, úgy hogy az ünnepségekre a jegyeket egy bizonyos ideig a Kör fenntartja részükre, melyeket a külön díjak mellett a bérletjegyek tulajdonosai kiválhatnak.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Kuzmer Ferenc 101. gye. bel. századost a vaskorona-rend hadi kitüntetéses 3. osztályával, dr. Brünsner István 37. gye. bel. tart. főorvost a Ferenc József-rend hadi kitüntetéses lovagkeresztjével, Áver József 101. gye. bel. tart. főhadnagyot a 3. osztályú hadi kitüntetéses katonai érdemkeresztjével, Dorogi László 101. gye. bel. tart. hadnagyot, Patach Lipót 101. gye. bel. századost az újlagos legfelső díjazás elismerésével, Harcsák Antal 70. gye. bel. századost, Dobovszky Lajos 101. gye. bel. tart. főhadnagyot, Dinich Gyula 4. honvéd gye. bel. tart. hadnagyot, Balázs (Berges) Ernő 37. gye. bel. tart. hadnagyot a legfelső díjazás elismerésével tüntette ki.

*** Arulják a hadikövet.** Tudatos város körönagyaival, hogy az összes hatósági hivatalokban, valamint városi főszertartásokban kédd, október 2-án kezdődőleg a forgalomban lévő kávéjegy október havi szelvénye ellenében személyenként 5 duka hadikövet vásárolható. A hadikövet árát kiloprammonként 5 koronában állapított meg. Nagyvárad, 1917 október 1-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

*** Hegedűs Lajos nyugdíjazása.** Hegedűs Lajos városi főosztály nyugdíjazását kérte, tekintettel korára és egészségi állapotára. Hegedűs Lajos 41 év óta szolgálja Nagyvárad városát példás buzgalommal, hűséggel; a mezejem félszázadra terjedő hosszú idő alatt mindig kivált hűvöl kötelességtudásával, asorgalmával. Nyugalomra lépése alkalmából a tegnapi tanácsülésben Rimier Károly polgármester elismerő meglegevakkban emlékezett meg érdemes munkásságáról s a tanács elismerésének a távozót tisztviselőként jegyzőkönyvben s díjazással. Nyugdíjazása a következői környűltesen kerül napirendre.

*** Még egy új városi konyha.** A város községmestere hivatala tegnap irta alá a bérleti szerződést Adorján Emil által a Szeplőtelekben levő piacépítkezés bérletére. Az építkezés munkásságát lezárta s Éltő János s a Pannonia vendéglő konyhájának vezetője gondoskodik arról, hogy az a konyha a munkásságát igényelt hibátlannal elvégezze ki.

*** Mennyiért keresik az aranyat?** Az arany értéke, mint ismeretes, alacsony maradt a háború alatt, de a törvény védi az aranyperz értéket s ezért tilos az aranyperz drágulása. A fényképezés az arany perz eladásra van szűkítették a negatív készítéshez s így nyersarany keresik az aranyperz. Egy tuz keror az aranyért 80 koronát is elkészülnek a megszerelt amatőrök, de hiába. Egyik kávéház főpénztárnok 7 darab 10 koronás név értékű aranyperzért 350 koronát ajánlottak meg s egy vendéglősnak 10 és 20 koronát 3000 koronás értékű aranyperzért 15000 koronát venne egy aranyperzért. Pesten most fontak el egy ilyen „aranyperz veszek mindennél” aranyperzért s ezért nagy ritkán az aranyperz való üzletkedés.

*** Felhívás az italmérőkhöz.** Felkérem az összes városi s járási nagykereskedőket, biskereskedőket, továbbá a boltosokat s kiskereskedőket, továbbá a boltosokat, (kereskedőket), kikszint a városi hatóságok központi szakszolgálatának termékeinek szétosztása tekintetében megállapítandó elvekről megbeszélés céljából **10 óráig 7-én v. szeptember délelőtt 9 óráig a városi háza bizottsági termében I. emeleti teremébe** értekezni s az ottani feljegyzés érdekükben is értekezni megjelenni az értekezésre. Nagyvárad, 1917 október 4. Nagyvárad városi hatóságok központi szakszolgálatának vezetője Juricskay Barna péter és ügykei tanácsosok.

*** Pintérék, bogárok, kéményseprők és hadigosok szabadságossága.** A min. ker. m. kir. min. 28891. sz. táviratával arról értesített barmunkák, hogy a honvéd kerületi parancsnokság s a honvéd kerületi parancsnokság alá rendelt alakulatokról fennálló törvonalbeli szolgálata alkalmatlan szakképzett bogárok, pinterék, kádások és ezek alkalmazottai, továbbá kéményseprők, bogárok, nyergesek és hadigosok közül azok, akik a jelenlegi beosztásukban működnek. 1917. évi nov. 1-én 30-ig szonnal hivatalból felmentendők és legutóbbi munkahelyükre szabadságosodnak. Nagyvárad, 1917 október hó 2. A nagyvárad kerületi és Iparügyi: Solvarts István ak. elnök h., dr. Sarkadi Lajos ak. titkár.

*** Be kell tartani a zárórát.** A nagyvárad kerületi és Iparügyi 3810—1917. sz. kérelmében intézkedést kér egyes állami egyedáruoltók által követett azon törvénytelenység ellen, hogy az általános zárórát túl nemcsak kincstári árakat, hanem különféle szakmához tartozó, különösen pedig könyv és papírkereskedés körébe tartozó cikkeket is rendszeresen árulnak. A nagyvárad kerületi és Iparügyi kérelme folytán felhívom Nagyvárad városi területén ülettel bíró állami egyedáruoltó kereskedőket, a panaszolt szabálytalanság megszüntetésére, mert a zárórára vonatkozó törvényes rendelkezések megsértésével szigorúan fognak büntettetni Nagyvárad, 1917 szeptember 16-án. Rendőrbizottság.

*** A katolikus egyetemi hallgatók közgyűlése.** A M. K. (Jelenlegi) budapesti katolikus egyetemi hallgatók Szent Margit Köré az elmúlt vasárnap tartotta meg alakuló gyűlését, amelyen megjelent Zichy Sárolda gróf nő védnökelnök, dr. Hannay Ferenc apát, egyet. tanár, egyházi elnök és a kör számos tagja. A közgyűlést Zichy Sárolda gróf nő nyitotta meg, majd Markovits Ilonka, a lelépő elnök számonkelt be a kör nyári életéről s a régi tisztikar felmentését kérte. Az új tisztikar a következőképpen alakított meg: Elnök Barabás Elly, alélők: Pánerly Vilmos, Karvas Etelka és Rátz Margit, Waggnerhuber Erzsébet, pénztáros: Szabó Györgyke, elnökök: Angyal Paula, Gressnaryk Margit, könyvtáros: Juhász Margit, főjegyző: Bodnár Matild, jegyző: Beck Erzsé.

*** A csillagos égbolt október hónapban.** A katonai Haynald observatóriumtól jelentik a Magyar Kurirnak: Október hónapban estentől 8 óráig a zenitén a Hattyu csillagképét láthatjuk meg, melyhez nyugaton a Lyra csillagkép, Végessé feres csillagával. Ezek után következnek sorban nyugatfelé a Herkules és a Korona és egészen mélyen a láthatáron a fényes Arkurus. Északnyugaton csakély megcsapogban a Görcölzárak áll. A délköről haladva körébe megcsapogban a Pegasus négyzet terjedkedik, melyre keleti irányban sorban következnek az Andromeda és a Perseus. Ezek felett a Csillagok szemléltető. Keleten a Fénycsillag van emelkedőben, utána pedig az Aldobara.

A Merkur egész október hónapban a reggelt égen látható fel. A hó folyamán közeledik a Naphor s hajnali 5 óráig kel.

A Venus októberben esti csillag, de igen alacsony állásban látható nyugaton éntár este 7 óra körül lejugyul. Október 19-én kevéssé a Hold fel tti halad el.

A Mars e hónapban az Orionnál és a Rák határa körül tartózkodik. Ejjel 1 órakor kel. Október 1-én kevéssé a Saturnus felett áll.

A Jupiter októberben a Bika csillagképben tartózkodik az Aldobara felett. Estén 8 óráig kel és ejjel után 3 óráig égen a délkörben tartózkodik.

A Saturnus október hónapban a Rák csillagképben áll, közel a Marsor. Ejjel 1 óráig kel.

*** 10 ezer korona értékű szövetáru egy mázoloná.** A rendőrség által indított mázolonák, amelyeket a szövet s pamutáru elrejtők ellen vezetnek, egyik legérdekesebb momentum a a fogás, mit tegnap csináltak. Egy mázolonán, aki jelenleg szállodalai portás, 20 ezer korona értékű szövet s pamutáru találtak dugaszban. Ezenkívül 200 csemeg dohánnyra is akadnak a rejtékhelyen. De sok hasonló fészket lehetne még Nagyváradon felfedezni!

*** Munkaalkalmak a rokkantaknak.** Az Országos Hadigondosó Hivatal nagyra adó Hadirokka-ut Munkaközvetítőjénél (Városház, földszint, 9. sz.) rokkant katonák részére többféle munkaalkalmat jelentettek be Nagyvárdon és az ország minden részéből. Sok és nagy javadalmazásu munkalehetőség az Ipar és gazdaság minden ágában és számos hivatalnok állás van hirdetésben és vár betöltésre. A munkaközvetítőnél néhány rokkant katona Nagyvárdon keresse házmesteri, felügyelői, hivatalnokai, illetve mint parádés kocsis alkalmatosságát.

*** Fizetéseképtelenség.** Hirlapíró (a csődügyek iródájában) Nincs valami új csőd vagy fizetéseképtelenség?

Az irodatistát: Van. Én már fizetéseképtelen vagyok.

*** Színészpályára** készülőkét és műkedvelőket tanít I. Gazdy Ananka, a Stiglgetti színház tagja. — Éseimester Várady Aladár karaggy. Jelentkezés Uri u ca 32, vagy Uri utca 15. II. 6. délután 3 órától 5 ig.

*** Ezer holdas** birtokdasságomban szükségem van egy jó munkásu gépész-kovácsra akár azonnali, akár újvi belépésre. Fzetés megállapodás szerinti Cim: Tépa, vasúti állomás Derecske és Berettyóújfalun. Ratsak János.

*** Eladó ház és esépgép.** Váradszöllősen Nagy u ca 17. szám alatt egy ház negy kerttel és egy esépgépgarnitúra 8 as szonnal eladó.

*** Intelligens tanulóleány** varrásához és kézimunkához fizetéssel felvétetik. Haltenberger-győr.

*** Jó családból** való, tisztességes, feltétlenül megbízható keresztény leány kisgyermek mellé felvétetik Kapucinus-u. 10. szám alatt.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután: Lengyelvér.
Szombat este: Bánk bán.
Vasárnap délután: Órások kalapja.
Vasárnap este: Csárdás királyad.

Rip van Winkle Planquette gyönyörű zenéjű operettje felt ház előtt került legnap este színi. Kovács Margit szépen lakoláott azopránja és Bihar Sándor kitűnő baritonja épp olyan erősségei voltak az előadásnak, mint mindkettőjük pompás, széles játéka. Stoll Bélát most volt alkalmunk olyan alakítással látnunk, amelyről elismeréssel lehet megemlékeznünk. Most már ott honosan mosog a színpadon és remény van rá, hogy beleillik az együttesbe. Az előadás egybenben is az operett személyesitése díszletére válik.

Bánk bán — október 6-án. A színielőadás október 6-iki díszelőadás: karanténban a Bánk bán kerüli színi, Bánkó Bihar Ákos játéka, Melinda szerepében Harsány Marika lép fel. Gertrudist Gandy Ananka, Bborachot Várady Lajos, Októ Tompa Béla, Peter bá t Tóth Elek játéka.

A Lengyelvér. Szombaton délután a Lengyelvér tiszta előadása a színház. A főszerepeket Sz. Zsigmond Áron és Vigh Manó játéka, az operetta együttes főtagjai közül pedig Bihar Sándor, Tompa Béla és Stoll Béla lépnek fel.

Órások kalapja. Újbelyi Nándor kitűnő alakítását bemutatott vígjátéka, az Órások kalapja legközelebb vasárnap délután

kerül színi. A pompás darabban Tóth Elek, Bihar Ákos, Pótzér Marika, Harsány Marika, Papayna, Várdi, Irányi és Stoll játéka igen jó szerepekben.

URANIA Szombaton
mozgó-színház Homoculus klasszöny
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLO Szombaton
mozgó-színház Hipokrita
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

NYILTEK.

Köszönetnyilvánítás.

Fájdalomtól sajgó szívemből mondok hálás köszönetet mindazoknak, kik megrendítő bánatomban, mely Ilykém elhunytával sújtott, oly őszintén résztvettek.

A Kath Nővédő Egyesület, Uri leányklub, Uri leánykongregáció és Leány Kör minden egyes tagjának, úgy Szabó Erzsike urleány és Szilágyi Dózsa prem. tanár urnak, továbbá mindenkinek külön-külön, ki koszorúval, virággal, könyveivel, vigaszával enyhítette mérhetlen fájdalmamat.

Az Ilyke édes anyja.

Biharvármegye alispánjától.

17970—1917.

Pályázati hirdetmény.

A biharvármegyei közkórháznál elhalálozás következtében megüresedett közkórházi algondnoki állásra 2000 kettőezer korona kezdőfizetés, természetbeni lakás, fűtés és világítás élvezete mellett ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz.-ben előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1917. évi november hó 15-ig annyi-val inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

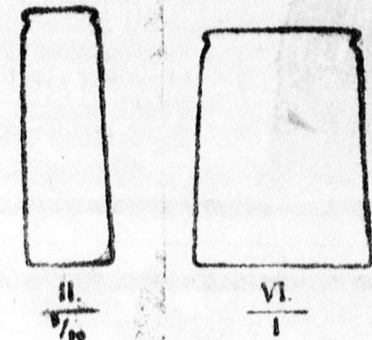
Nagyvárad, 1917 október 4.

Fráter Barnabás
alispán.

*** Kifutóleány fizetéssel felvétetik a Szent-László-nyomdában.**

VIGADÓ Szombaton
mozgó-színház És Itsi az asszony
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

HETI ÁRJEGYZÉK.

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények

leszállított olcsó árakban.

- Porcellán mozsár, ütővel . . . 6-
- Mély és lapos tányér finom porcellán . . . 70-
- Csemegés kis . . . 40-
- Tésztástál 6 személyre . . . 8-
- Sültéstál 6 személyre . . . 8-
- Főzelékstál 6 személyre . . . 8-
- Salátástál 6 személyre . . . 8-
- Levesfazék 6 személyre . . . 4-
- Mártásos csésze 6 szem. . . 1-
- Sótartó fogvájós 6 szem. . . 1-20
- Vizes kancsó 6 személyre . . . 8-
- Vizeskészlet színes finom festéssel . . . 4-
- Boroskészlet színes . . . 4-
- Söröskészlet színes . . . 4-
- Liköröskészlet színes . . . 4-
- Befőtteskészlet kristály fehér . . . 4-
- Majolika cukortartó diszes . . . 4-
- Majolika vizeskancsó színes . . . 4-
- Feketés gyermek készlet . . . 8-
- Kávés gyermek készlet . . . 8-
- Majolika állvány színes . . . 8-
- Teáskészlet színes aranyozással . . . 10-
- Kávékészlet színes aranyozással . . . 10-
- Feketés készlet színes aranyozással . . . 12-
- Mosdókészlet színes roccoco . . . 12-
- Majolika fali sótartó színes . . . 8-
- Majolika fűszertartó nagy . . . 3-
- Majolika fűszertartó kicsi . . . 1-
- Porcellán fehér teáskanna . . . 8-
- Porcellán fehér kávéskanna . . . 2-
- Porcellán fehér teasesze . . . 80-
- Porcellán fehér kávéscésze . . . 80-
- Porcellán fehér gyümölcsstánnyér . . . 80-
- Ebédőlkészlet felszerelve, sz. aranyozással 50-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képkerepezés. :: Ablak üvegezés. ::

Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: DR. KRÓGER ALADÁR
Feloldó szerkesztő: DR. PAPP KÁROLY

IZSAK LIDIA

**Elsőrendű
Tűzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon :
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művésznőinek egye-
dűli tűzőszállítója.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők merleék után a
legrövidebb idő alatt
elkészítetnek.

Hordók

különböző nagyságban

eladó.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca.

Nagyteleky és Arany János-u.
sarkán lévő házban egy szo-
bás konyhából álló lakás a
souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

k a p h a t ó

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramsfonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

Beraktározás!

Áruk, tárgyak, termények stb. rövidebb
távolságra való beraktározására meg-
felelő helyiségek, ezeken kívül berak-
és száraz pincék, istállók, kocsiszínek is
állanak rendelkezésre. A beraktározott
tárgyakat tűz és betörés ellen biztosít-
juk. Kézeltűbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa
Félszénnyársaság
beraktározási osztálya.

Irodák: Sas-passzage, 24. számú lépcső.

!! Telefon 14-00. !!

**Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
knak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad • takarékbetéte-
ket könyvecskékre és
folyószámlára s azt elő-
nyösen kamatoztatja.
Leszámítol váltókat.
Engedélyez előnyös felté-
telek mellett jelzálog-
kölcsonöket törleszté-
sekre. Előleget ad érték-
papirokra.

18840—1917. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Pénzügyigazgatóság 65450—
1917. számú elotti a szőlőtörvény beállítására
néve a következő rendelkezés ket adta ki:

A m. kir. pénzügyminisztérium a f. évi
szeptember hó 15-én kelt 121980—1917. sz.
rendeletére szerint a központi szeszifőzdek vál-
lakozói a kerületükben tartózkodó községek te-
rületeiről a központi szeszifőzdebe becsatlí-
tott és szeszifőzésre alkalmas szőlőtörvény
az 1917—1918 termelési időszakban az
alábbiak szerint tartoznak átvenni:

1. Penészes vagy romlott törkölyt a
központi szeszifőzde vállalkozója nem köteles
átvenni.

2. Olyan esetekben, amidőn a termelő a
szőlő szarát (csomóját) a boglyóktól külön
választja, a központi szeszifőzde vállalkozója
a boglyóktól nyert törkölyvel együtt a szőlő
szarát (csomóját) is és pedig ugyanezen áron
köteles átvenni. Ellenben egyedül a szőlő
szarát (csomóját) a boglyóktól nyert törköly
szelét nem tartoznak átvenni.

3. A központi szeszifőzde vállalkozója a
friss hegyi szőlőtörvényt métermázsánként
14 (tizennégy) kor., a betaposott (kiejtett)
hegyi szőlőtörvényt métermázsánként 16 (tíz-
hat) kor., a friss síkfevői (kerti) vagy
homoktalajú szőlőtörvényt métermázsánként
12 (tizenkét) kor., a betaposott (kiejtett),
síkfevői (kerti) vagy homoktalajú szőlő-
törvényt métermázsánként 14 (tizennégy) kor.,
a kúpposított (törkölybor készítésére használt),
síkfevői (kerti) vagy homoktalajú szőlő-
törvényt métermázsánként 3 (három) kor.
áron köteles átvenni.

Megjegyzendő, hogy a beraktározásnak
és hamisított bor forgalom elhárításának által-
ánosáról szóló 1908. évi XLVII. t. cikk 32.
§-a értelmében törkölybor készítése csak
szőlőből vagy megengedve, azoknak 4 katas-
teri holdnál nagyobb szőlőjök nincse és hogy
az idézett t. c. 33 §-a szerint az a termelő,
aki törkölyből akar tészíteni, köteles az az
szőlőjét legkésőbb 48 órával előbb az illető
község előjáróságának bejelenteni. Ezenfel-
fogva a központi szeszifőzdek vállalkozói,
amennyiben gyanújuk van arra, hogy a termé-
melők szőlőtörkölyüket az idézett rendelkezé-
sések ellenére használták törkölybor készí-
tésére, a hibáztatási eljárás megindítása végett
forduljanak a rendőri büntető bírósághoz
gyorsuló és az idézett t. cikk 55 §-ában fel-
sorolt hatóságokhoz.

4. Az olyan betaposott szőlőtörköly-
után, a melyet a központi szeszifőzde vállal-
kozója legkésőbb 1917. november 30-ig át-
nem vett, minden megperdett hónapra mé-
termázsánként 50 fillér óraszi és gondoskodási
díjat tartozik a termelőnek fizetni. A be-
taposott szőlőtörköly legkésőbb 1918. május-
1-ig a központi szeszifőzde vállalkozójának át-
 kell venni.

Összint érteke az, hogy a fent meg-
állapított árak fizetendőek a beváltó állomá-
nyokon, vagy esetleg az egyes községekben
elvelt szőlőtörköly után is.

Ezen rendelkezéseket aznál a felhívás-
sal közlöm szőlőtörkölyekkel és birtokosok-
kal, hogy a szőlőtörkölynek és pedig a friss
és használatos szőlőtörkölynek beállításáról
már most saját érdekükben arról is inkább
gondoskodjanak, mert ellenkező esetben a
rendeletben idézett törvényes intézkedése-
ket volnék kénytelen foganatosítani.

Egyidejűleg közlöm, hogy az ellen-
őrzéssel Markus János hegyközségi bíró-
bírság meg, aki a szükséges ellenőrzési
leptéket saját hatáskörében fogja megtenni.

Nagyvárad, 1917. évi szept. hó 30-án.

Juricskay,
pénz- és adóügyi tanácsos.